

[Hastrup.]

for det andet til lejeforhøjelsens pristalsmæssige virkninger. Betingelsen må dog være, at forhøjelsen indgår som et led, et første led i en gradvis regulering af lejen, og at der fortsat og i øget udstrækning åbnes mulighed for lejeregulering ved genudlejning.

Såvel de beregninger, der foreligger fra grundejerside, som redegørelsen fra det økonomiske råds formandskab synes at godtgøre, at huslejen har en overordentlig kraftig virkning på pristallet.

Formandskabet mener, at de nuværende regler for pristalsberegningen vil udløse 2-3 gange det beløb, hvormed huslejesummen stiger, men hvis dette er rigtigt, må der jo være en eller anden fejl i pristalsmekanismen. Jeg anmoder om, at statistisk departement snarest muligt opfordres til at udarbejde en kommentar til formandskabets oplysninger, og at der forelægges folketinget en udførlig redegørelse for boligudgiftens indflydelse på pristalsberegningen. Man tør næsten slet ikke tænke den tanke til ende, hvis det skulle afsløres, at en stor del af boligproblemet, efterspørgselspresset og inflationen i virkeligheden beror på noget, der kan karakteriseres som en regnefejl.

Har man den opfattelse, at boligproblemet kun lader sig løse via en gradvis og frem til en endelig frigørelse af husleje-problemerne, er det ikke tilstrækkeligt at tage stilling til, hvad der skal ske i det første år. Det må også afgøres, hvad der skal ske i de kommende år. Forslaget overlader denne side af sagen til det påtænkte huslejeråd, men det lader sig ikke gøre. Huslejerådet har alene til opgave at regulere huslejen ud fra driftsøkonomiske forudsætninger; det har ingen pligt til at tage samfundsøkonomiske hensyn. Man kan derfor frygte, at huslejerådet vil fastlåse udviklingen, så vi kommer ud for noget i retning af det samme, som vi har oplevet gennem de senere år.

Er målsætningen efterhånden at nå frem til et frit boligmarked, må lovgivningsmagten i det mindste give huslejerådet faste retningslinjer for de kommende års reguleringer af huslejen på samme måde, som der gives det for forhøjelserne det første år. Disse retningslinjer må bygge på princippet om den gradvise afvikling.

Det konservative folkeparti mener for det

første, at man bør fortsætte med at ophæve restriktionerne i landdistrikter og byområder, efterhånden som boligsituationen gør det muligt f. eks. som følge af begyndende boligledighed.

For det andet, at huslejen bør forhøjes, når lejligheder bliver ledige, ikke blot med de foreslåede 10 pct., men med en procent-sats, der tilnærmer huslejen til priseniveauet i et frit boligmarked.

For det tredje, at der ud over forslagets rammer bør gives adgang til årlige lejereguleringer på fra 5 til 10 pct. af den gældende leje, svarende til fra 10 til 20 pct. af 1939-lejen, dog afhængig af lejlighedernes kvalitet og beliggenhed.

For det fjerde, at lejeværdien i parcelhuse ikke ensidigt forhøjes, således at der opstår et misforhold mellem det at bo i eget hus og at bo i en udlejningsejendom. Her må en række forhold tages i betragtning, også hensynet til den udvikling i ejendomsskyldvurderingen, der er en følge af de restriktioner, der er pålagt udbuddet af byggrunde.

Vi ønsker for det femte, at de sociale virkninger af husleje-forhøjelserne mildnes gennem tilskud, som tager fornødent hensyn til mennesker med lave indkomster og familier med børn.

For det sjette ønsker vi, at tanken om en tidsbegrænset lejeropsparingsordning underkastes en konstruktiv behandling. Den kan muligvis hjælpe os frem til en hurtigere afvikling af restriktionerne under hensyn både til lejerne og til de pristalsmæssige virkninger.

Endelig ønsker vi for det syvende at få gennemført princippet om ejendomsret til lejligheder.

Dette er vore synspunkter, men det er naturligvis klart, at det også, og navnlig, er nødvendigt at få skabt klarhed over, hvad der er regeringens hensigter. Denne klarhed er ikke tilvejebragt med det foreliggende lovforslag, hvilket kan undre, når man betænker, at afgørelsen ønskes truffet inden den 1. april. Den højtærede boligminister taler jo selv om mulighederne for ud over forslagets rammer at søge frem til en normalisering af lejeområdet. Hvad ligger der i denne udtalelse? Ønsker man en frigørelse af boligmarkedet, således at dette kan fungere præcis på samme måde